

DOUGLAS E. HARDING

A TRĂI FĂRĂ CAP

Redescoperirea adevăratei identități

Traducere din limba engleză:

ANCA CRISTINA ILIE

EDITURA HERALD
București

*Pentru Virginia Parsell,
Barbara Hopkinson
și Gene Thursby*

Cuprins

Prefață	7
1. Vederea adevărată	15
2. Înțelegerea vederii	21
3. Zen	49
4. Actualizarea poveștii	75
Rezumat și concluzii	148
Post scriptum	150
Bibliografie	156

Prefață

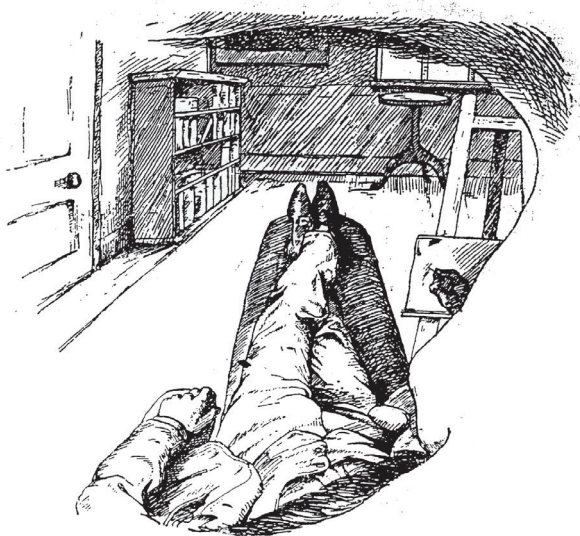
În această carte, Douglas Harding descrie prima sa experiență în care și-a descoperit Adevăratul Sine fără cap, în timpul unei plimbări prin Himalaya, în vremea celui de-Al Doilea Război Mondial. Harding chiar și-a observat Adevăratul Sine atunci – Chipul Originar, cum îl descrie practica zen –, dar nu i-a apărut pur și simplu din senin. Într-adevăr, așa cum arată în această carte, „experiența fără-cap” a survenit doar după o lungă perioadă de căutări.

Harding a început să se gândească profund la adevărata sa identitate la începutul anilor 1930, când lucra în Londra, după ce își luase diploma de arhitect. (Harding s-a născut în anul 1909.) Până când s-a mutat în India împreună cu soția sa, în anul 1937 (a primit un loc de muncă la Calcutta), deja terminase prima sa carte, *Semnificația și frumusețea artificialului*¹, care explorează ce înseamnă

¹ În original în limba engleză: *The Meaning and Beauty of the Artificial*. (n.tr.)

să fii om. În a doua carte a sa, terminată în 1941 și numită *Portret neconvențional al sinelui*¹, dezvoltă mai departe ideea că noi suntem formați din învelișuri și argumentează convingător că, în centrul tuturor acestor învelișuri, bine ascuns în interior, se află un Sine lipsit de formă și atemporal.

Apoi, în 1942, Harding a văzut un autoportret realizat de fizicianul și filosoful Ernst Mach în *Gramatica științei*² de Karl Pearson. După cum se vede, Mach s-a desenat pe sine din propria perspectivă – fără cap.

¹ Eng.: *An Unconventional Portrait of Yourself*. (n.tr.)

² Eng.: *The Grammar of Science*. (n.tr.)

Harding s-a uitat spre sine însuși și s-a văzut în aceeași situație. Deodată și-a dat seama că Sinele lipsit de formă din centrul său nu este ascuns. De fapt, este foarte vizibil – el privea dinspre acesta! În loc de cap pe umeri, el a văzut Vidul absolut, plin cu întreaga lume. Acesta a fost un moment crucial pentru Harding. Tocmai descoperise ceva de o valoare și o semnificație supreme, nu numai pentru el însuși, ci și pentru întreaga omenire. În următorii opt ani (Harding s-a întors în Anglia la sfârșitul războiului), și-a dedicat timpul deslușirii semnificației acestei descoperiri, iar în cele din urmă a prezentat totul în cartea *Ierarhia cerului și pământului - o nouă schemă a omului în univers*¹. I-a trimis manuscrisul lui C. S. Lewis, care i-a răspuns absolut încântat, descriind-o drept „lucrarea unui geniu de mare clasă”. A fost publicată de Faber & Faber în 1952, cu o introducere semnată de Lewis.

După publicarea *Ierarhiei*, Harding s-a întors la arhitectură. Apoi, în anul 1960, a fost invitat să scrie un articol pentru *The Saturday Evening Post*, o revistă americană de largă audiență. A scris două articole și a trimis unul dintre ele: „Universul ree-

¹ Eng.: *The Hierarchy of Heaven and Earth – A New Diagram of Man in the Universe*. (n.tr.)

valuat”¹. A fost foarte bine primit. Apoi ce-al de-al doilea articol l-a dezvoltat în ceea ce a devenit volumul *A trăi fără cap*. (Prietenii l-au avertizat că acest articol, care începea cu declarația că el nu are cap, este prea ciudat pentru *The Post*). A trimis manuscrisul la Societatea Budistă din Londra, cu care deja luase contact, iar membrii acesteia l-au acceptat plini de entuziasm.

Harding captează atenția cititorilor de la bun început cu ceea ce este una dintre cele mai dramatice fraze introductive: „Cea mai bună zi din viața mea – ziua nașterii mele, ca să spun așa – a fost atunci când am descoperit că nu am cap”. Apoi continuă explicând că se plimba prin Himalaya. Așa cum am arătat deja, nu acesta a fost momentul când a văzut pentru prima oară lucrurile astfel. Însă chiar dacă nu este adevărat până în cele mai mici detalii, nici nu este fals. Într-adevăr, Harding și-a văzut Adevăratul Sine în timpul unei plimbări prin Himalaya. Doar că atunci nu era pentru prima oară. (Harding a fost mereu deschis în legătură cu acest subiect.) Prima oară a fost atunci când a văzut desenul realizat de Mach.

A trăi fără cap a devenit un clasic spiritual în anii '60 și s-a republicat mereu începând de atunci. Este

¹ Eng.: *The Universe Revaluated*. (n.tr.)

o carte ce rămâne actuală, continuând să inspire noi generații de cititori.

În 1986, Harding a adăugat un nou capitol, „Actualizarea poveștii”, în care a povestit despre experiența de mai bine de patruzeci de ani în care a trăit „calea-fără-cap”. (Harding a murit în 2007 la venerabila vârstă de 97 de ani, după ce a împărtășit experiența-fără-cap la mii de oameni).

Aceasta este istoria cărții. Dar cel mai important lucru pentru tine, dragă cititorule, este să te bucuri *acum* de Adevăratul *tău* Sine fără-cap. Cel mai probabil nu te plimbi în Himalaya acum, când citești aceste rânduri. Din fericire, așa cum a subliniat și Harding în repetate rânduri, nici nu trebuie să faci asta. Privești dinspre Adevăratul tău Sine fără chip oriunde te-ai afla. Așa că citește mai departe... arată spre locul în care ceilalți îți văd chipul... privește și... redescoperă evidența!

RICHARD LANG

aprilie 2013

*Să presupunem că apare chiar acum cineva aici și
dintr-odată îți taie capul cu o sabie!*

HUI-CHUNG

*Decapitează-te! ... Topește-ți tot trupul în
Viziune: devino cunoaștere, cunoaștere, cunoaștere!*

RUMI

*Sufletul mi-a fost dus departe și de obicei și capul,
fără să pot să împiedic asta în vreun fel.*

ST. TERESA

*Acoperă-ți pieptul cu umilință și trage-ți peste cap
mantia Non-existenței.*

ATTAR

*Dăruiește-te pe tine în întregime... Chiar dacă cel
care trebuie dăruit este capul, de ce să plângi după el?*

KABIR

*Vederea în Non-existență – asta este
adevărata vedere, vederea eternă.*

SHEN-HUI

Vederea adevărată

Cea mai bună zi din viața mea – ziua renașterii mele, ca să spun așa – a fost atunci când mi-am dat seama că nu am cap. Acesta nu este doar un artifiiciu literar, o glumă menită să atragă atenția cu orice preț. Spun acest lucru cu cea mai mare seriozitate: nu am cap.

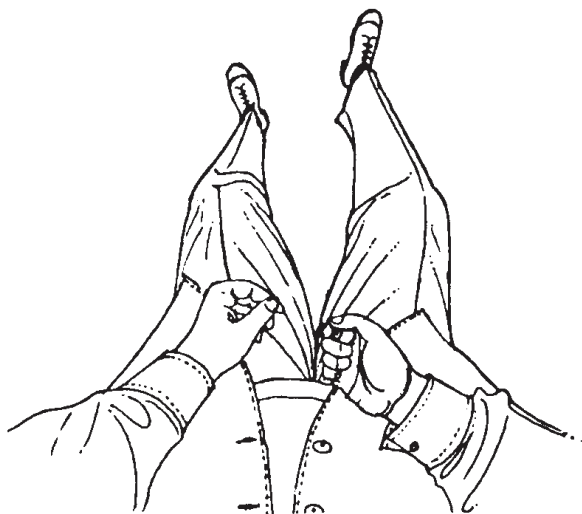
Am făcut această descoperire la vârsta de 33 de ani. Cu toate că mi-a venit absolut din senin, s-a întâmplat ca răspuns la o chestiune de maximă urgență: vreme de câteva luni fusesem absorbit de întrebarea: *ce sunt eu?* Faptul că se întâmpla să mă plimb prin munții Himalaya în acel moment nu are nicio legătură cu asta, cu toate că în acea țară se spune că stările mentale neobișnuite apar mai ușor. Oricum ar sta lucrurile, o zi foarte liniștită și senină și o priveliște de pe creasta pe care stăteam deasupra văilor albastre încetoșate, către cel mai înalt

lanț muntos din lume, au format un context demn de cea mai înaltă viziune.

Ceea ce s-a întâmplat de fapt a fost ceva extrem de simplu și lipsit de spectaculozitate: am încetat pentru o clipă să mai gândesc. Rațiunea și imaginația și tot vacarmul mental s-au stins. Am rămas fără cuvinte. Mi-am uitat numele, starea de om, starea de lucru, tot ce ar fi putut fi numit eu sau al meu. Trecutul și viitorul s-au dizolvat în eter. Era ca și cum m-aș fi născut exact în acea clipă, nou-nouț, fără de minte, fără nicio amintire. Nu mai exista decât Acum, acea clipă prezentă și ceea ce era în mod clar dat în ea. Era suficient să privesc. Iar ceea ce am descoperit a fost o pereche de picioare îmbrăcate în pantaloni kaki, care se terminau cu o pereche de pantofi maro, mâneci kaki care se terminau în lateral cu o pereche de palme rozalii și o cămașă kaki care se termina în partea de sus cu – absolut nimic! Cu siguranță nu cu un cap.

Nu mi-a trebuit mult ca să îmi dau seama că acest nimic, această gaură unde ar fi trebuit să fie capul nu era o lacună obișnuită, nu era un simplu nimic. Dimpotrivă, era un lucru foarte ocupat. Era un gol foarte plin, un nimic ce făcea loc pentru tot – loc pentru iarbă, copaci, dealuri umbroase

îndepărtate și, mult deasupra lor, vârfuri înzăpezite, ca un rând de nori unghiulari călărind cerul albastru. Pierdusem un cap și câștigasem în schimb o lume.

Cu adevărat îți tăia răsuflarea! Parcă încetasem cu totul să mai respir, absorbit de ceea ce era dat. Iată această priveliște superbă, strălucind puternic în aerul curat, singură și nesuștinută, suspendată misterios în vid, și (iar acesta este adevăratul miracol, minunea și încântarea) cu totul și cu totul desprinsă de „mine”, nepătată de niciun observator. Prezența sa totală era absența mea totală, trup și suflet. Mai ușor decât aerul, mai transparent decât

sticla, absolut eliberat de mine însumi, eu nu mai eram nicăieri.

Și totuși, în ciuda calității magice și misterioase a acestei viziuni, nu a fost vorba de un vis, nici de o revelație esoterică. Dimpotrivă: părea trezirea bruscă din somnul vieții obișnuite, sfârșitul unui vis. Era o realitate ce strălucea prin sine însăși, purificată dintr-odată de întreaga minte care obscurază. *A fost, în sfârșit, revelația evidentului perfect.* A fost un moment lucid din desfășurarea unei vieți confuze. Atunci am încetat să mai ignor ceva ce mereu (din fragedă pruncie, în orice caz) am fost prea ocupat sau prea deștept sau prea speriat ca să văd. Era vorba de atenția goală și necritică față de lucrurile care se aflaseră tot timpul în fața ochilor mei: lipsa mea totală de chip. Pe scurt, era perfect simplu, clar și evident, dincolo de orice îndoială, gând sau cuvinte. Nu s-a ivit nicio întrebare, nu a apărut nicio referință dincolo de experiența în sine, ci doar liniște și bucurie tăcută, împreună cu senzația de a fi lepădat de pe umeri o greutate de nesuportat.

Noțiunea potrivit căreia omul are un trup distinct de suflet trebuie înlăturată; voi face acest lucru prin ... topirea suprafețelor aparente și etalarea infinitului care fusese ascuns.

BLAKE

– Cred că am să merg să mă întâlnesc cu ea, spuse Alice....

– Nu poți să faci asta, zise Trandafirul. Ar trebui să te sfătuiesc să mergi în cealaltă direcție.

Asta îi păru fără sens lui Alice, așa că nu spuse nimic, ci porni spre Regina Roșie. Spre surprinderea ei, o pierdu din ochi într-o clipă.

ALICE ÎN ȚARA DIN OGLINDĂ

*Ca frumusețe, nu sunt o stea;
Sunt alții mult mai frumoși,
Cât despre chipul meu – nu mă deranjează
Pentru că mă aflu în spatele lui;
Șocați sunt cei care îl văd.*

Poem atribuit lui WOODROW WILSON